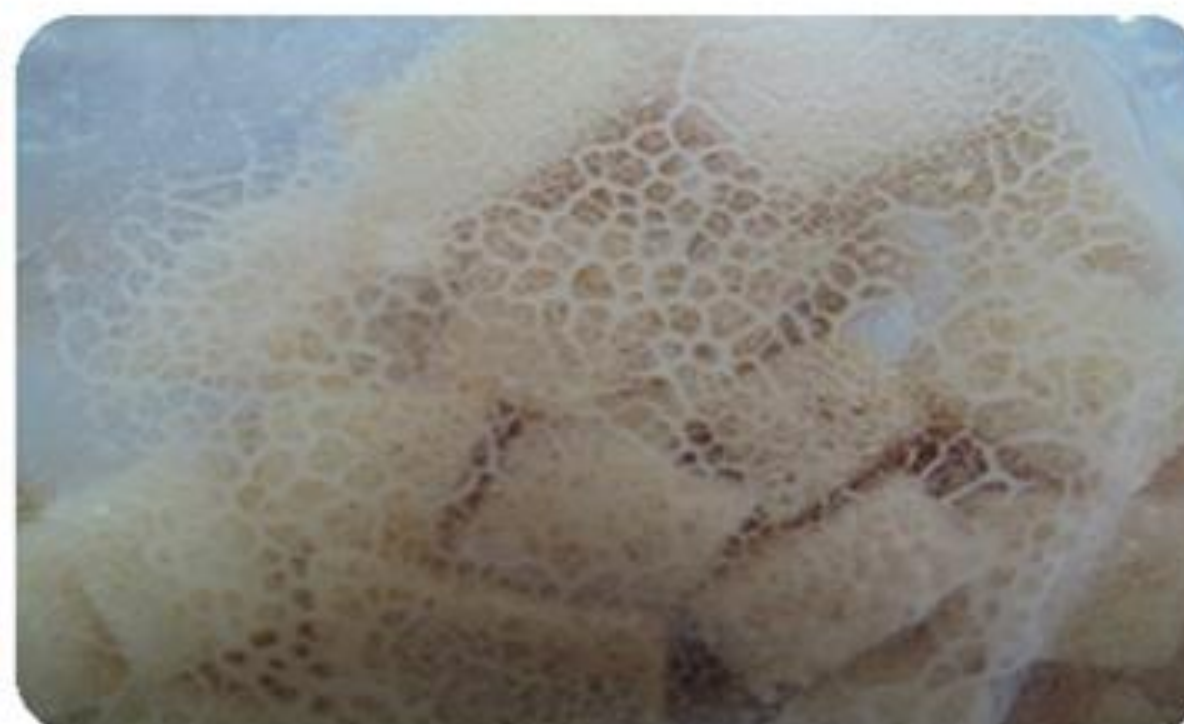

เทคโนโลยีการเพาะขยายชีวภัณฑ์ ไส้เดือนฝอยกำจัดแมลงสายพันธุ์ไทย แบบเกษตรกรทำใช้เอง

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เลขที่ 50 ถนนพหลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กรุงเทพฯ 10900 โทรศัพท์ 0-2579-0151-8

เป็นสายพันธุ์ที่ร้อน

หนอนใยผัก

ด้วงหมัดผัก

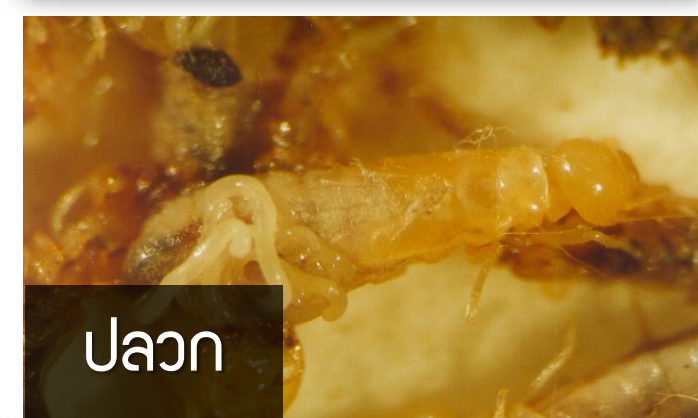
หนอนกระทู้หอม

หนอนกระทู้ผัก

ด้วงกินใบ-ราก

ปลวก

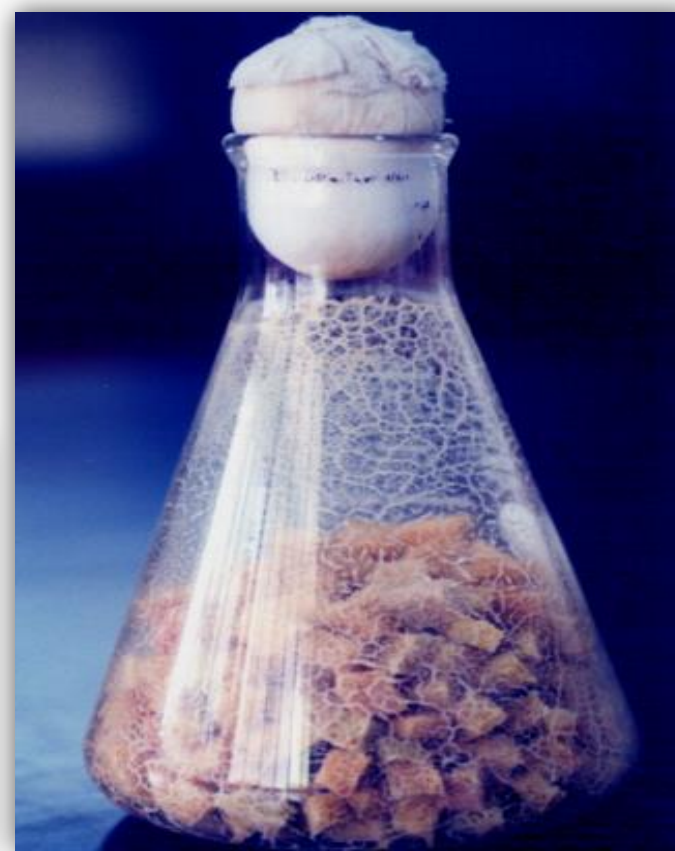

หนอนขี้หมูใบกล้วย

มีศักยภาพในการฆ่าแมลงได้หลายชนิด

เพาะเลี้ยงได้ง่ายในอาหารเทียม

มีประสิทธิภาพในการกำจัดแมลง

ไส้เดือนฝอยกำจัดแมลงสายพันธุ์ไทย

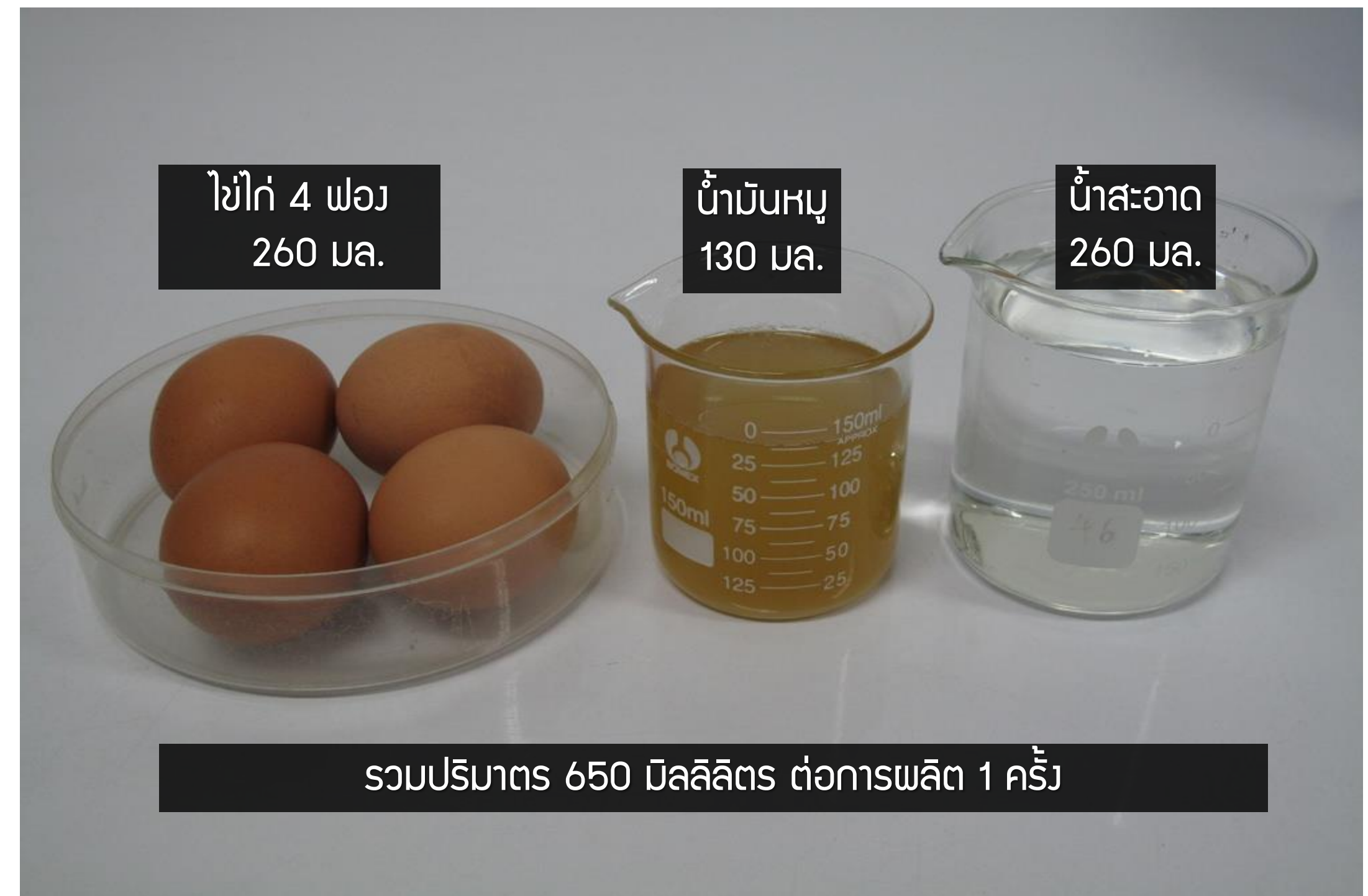

กระบวนการผลิตไส้เดือนฝอยสำหรับเกษตรกรรายย่อยทำใช้เอง

วัสดุ-อุปกรณ์ : ชุดผลิตไส้เดือนฝอยพร้อมใช้

สูตรอาหารเพาะเลี้ยงไส้เดือนฝอย

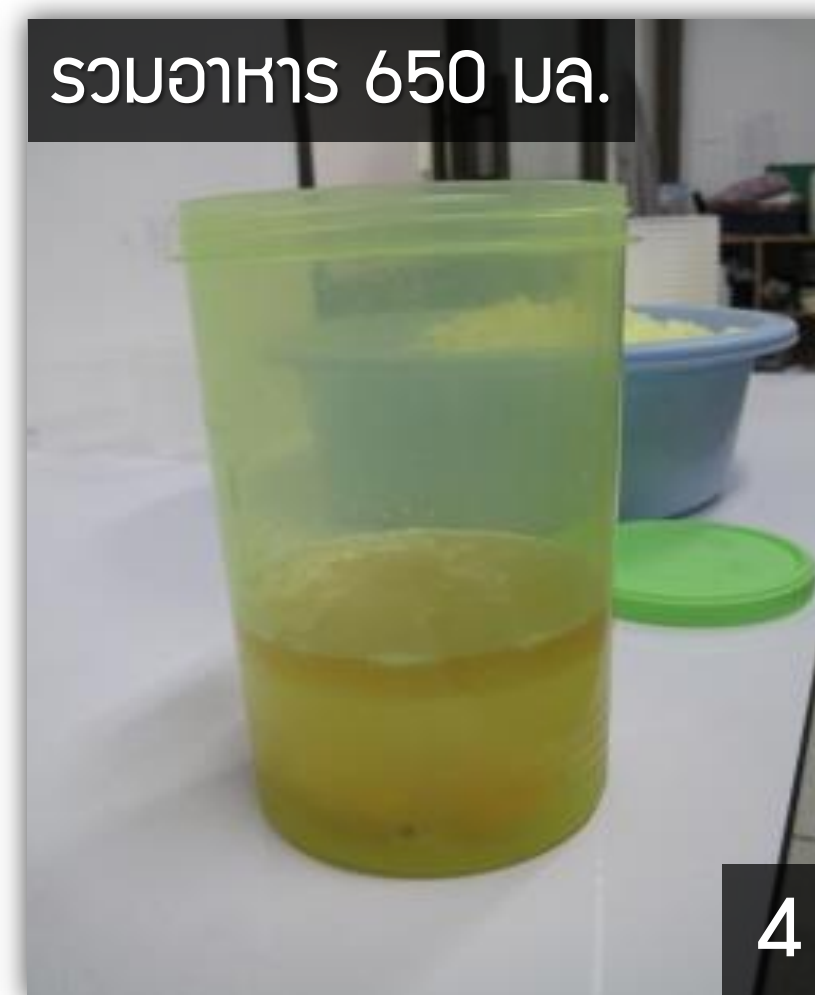
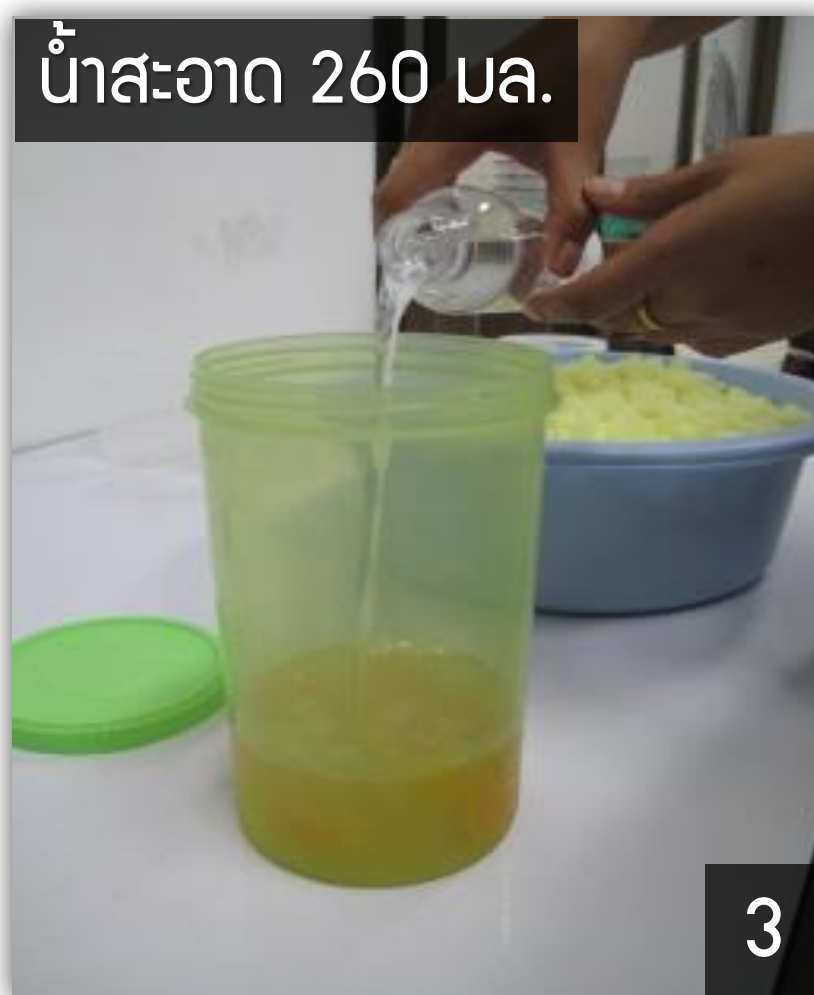

กระบวนการเพาะเลี้ยงขยาย ไส้เดือนฝอยกำจัดแมลง แบบทำใช้เอง 5 ขั้นตอน

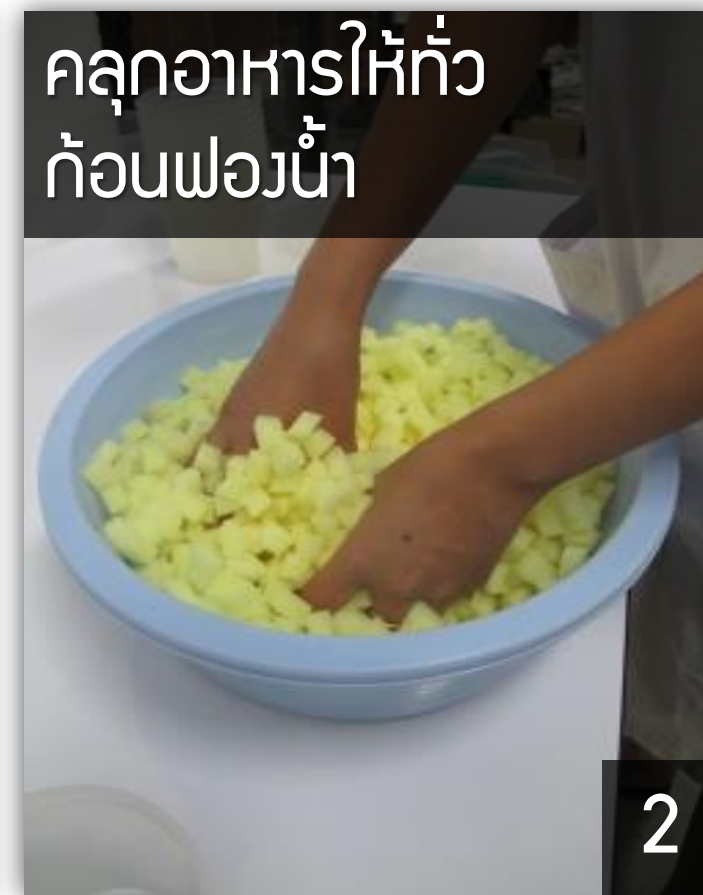
ขั้นตอนที่ 1 เตรียมอาหารเพาะเลี้ยง

ขั้นตอนที่ 2 คลุกอาหารและบรรจุภาชนะ

ก้อนฟองน้ำ 40 กรัม
(=ฟองน้ำ 4 แผ่น)

ขั้นตอนที่ 3 นึ่งฆ่าเชื้อภาชนะบรรจุอาหาร

นึ่งฆ่าเชื้ออาหาร เป็นเวลา 1 ชั่วโมง
จากนั้นพักอาหารไว้ในหม้อนึ่ง 30 นาที จึงนำออกตั้งวางให้เย็นก่อนใส่หิวเชื้อ

8.วางหม้อนึ่งบนเตาไฟฟ้า
ตั้งเวลา 1 ชม.

9.นำออกจากหม้อนึ่ง

10.ตั้งวางให้เย็น

ขั้นตอนที่ 4 ใส่หัวเชื้อไส้เดือนฝอย

1.พ่นแอลกอฮอล์ 70%
บนผ้าสะอาด

2.นำผ้าเช็ดภาชนะทุกใบ
เพื่อนำเชื้อ

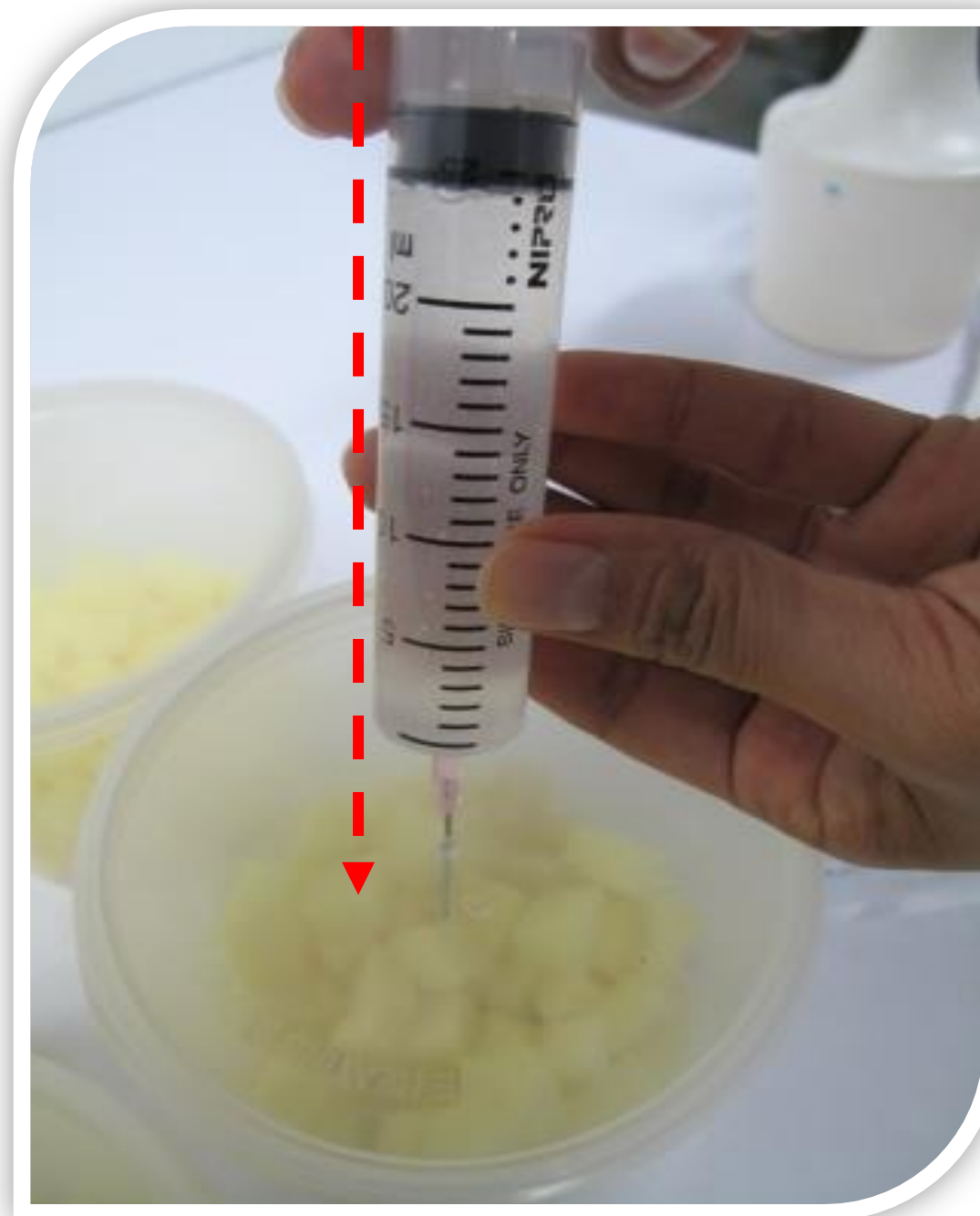

3.ดูดหัวเชื้อจากถุง ครั้งเดียวหมด
ใช้เข็มฉีดยาเบอร์ 18 และกระบอกฉีด 20 มล.

ฉีดผ่านรูที่ฝาภาชนะประมาณ 1 มล.ต่อภาชนะ ครบทั้งหมด 20 ภาชนะ

↓ กดครั้งละ 1 มล.

50,000 ตัว/มล.

20 ภาชนะต่อ 1 รอบการผลิต

ขั้นตอนที่ 5 บ่มเพาะเลี้ยง

นำภาชนะที่ใส่หัวเชื้อแล้วไปตั้งวางในถุงมุ้งกันแมลง นำไปบ่มเพาะ
ที่อุณหภูมิห้องปกติเป็นเวลา 7 วัน

ใช้เวลาในการปฏิบัติขั้นตอนที่ 1-5 ไม่เกิน 20 นาที
(ไม่รวมระยะเวลาการนำเชื้อในหม้อนึ่ง 1 ชม.)

ไส้เดือนฟอยเพิ่มปริมาณเมื่อบ่มเพาะเลี้ยง ที่อุณหภูมิห้องปกติ เป็นเวลา 7 วัน

ไส้เดือนฟอยขยายจำนวนเพิ่มขึ้น 300 เท่า ได้ 15 ล้านตัวต่อ 1 ภาชนะ
เท่ากับใน 1 รอบการผลิต เพาะเลี้ยงจำนวน 20 ภาชนะ
จะได้ไส้เดือนฟอย 300 ล้านตัว
คิดเป็นต้นทุนอาหาร+วัสดุ = 100 บาท
สามารถใช้พ่นกำจัดแมลงครอบคลุมพื้นที่ 1 ไร่

เกษตรกรสามารถผลิตไส้เดือนฝอยกำจัดแมลง ใช้เองได้ในพื้นที่เพาะปลูก

แปลงปลูกพืชผักอินทรีย์

นางวรรณณี กานต์พิริยศ ต.อ่างหิน อ.ปากท่อ จ.ราชบุรี

ปัญหาแมลงสำคัญคือ หนอนใยผัก หนอนกระทู้ผัก ตัวหมัดผัก

ผลิตไส้เดือนฝอยใช้เองและนำไปพ่นใน คะน้า กวางตุ้ง

จำนวนครั้งการใช้ (300 ล้านตัว/ไร่)	ต้นทุน	เก็บผลผลิต ส่งขาย : คัดทิ้ง	ความพึงพอใจและกิจกรรมอื่นๆ
พ่นไส้เดือนฝอย 5 ครั้ง	500 บาท	ได้ทั้งหมด	• พึ่งพอใจมาก • มีการทำใช้เองอย่างต่อเนื่อง • เป็นต้นแบบเกษตรกรอินทรีย์ เรื่องไส้เดือนฝอย ของ จ.ราชบุรี • เป็นวิทยากรอบรมฯ ให้กับ เกษตรกรอื่นๆ

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่หน่วยงานของกรมวิชาการเกษตร ดังนี้

สำนักวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ	โทรศัพท์ 0-2940-7432
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 จ.เชียงใหม่	โทรศัพท์ 0-5311-4121
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 จ.พิษณุโลก	โทรศัพท์ 0-5531-1990
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จ.ขอนแก่น	โทรศัพท์ 0-4334-2716
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4 จ.อุบลราชธานี	โทรศัพท์ 0-4520-0422
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 จ.ชัยนาท	โทรศัพท์ 0-5610-5070
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 จ.จันทบุรี	โทรศัพท์ 0-3939-7134
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 จ.สุราษฎร์ธานี	โทรศัพท์ 0-7725-9445
สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จ.สงขลา	โทรศัพท์ 0-7444-5905